

Täysistunto

Torstai 28.4.2022 klo 16.00—18.13

2.1. Suullinen kysymys rajaturvallisuudesta (Mauri Peltokangas ps)

Suullinen kysymys SKT 80/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.00 **Mauri Peltokangas ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! On hyvinkin mahdollista, että lähitulevaisuudessa Venäjä koettaa horjuttaa Suomen yhteiskuntajärjestelmiä muun muassa ohjaamalla siirtolaismassoja rajallemme hakemaan niin sanottua turvapaikkaa. Viimeksi tätä keinoa käytti Valko-Venäjä Puolan vastaisella rajalla. Jo tuolloin perussuomalaiset vaativat välikysymyksessä, että on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin, joilla hybridi-vaikuttamisen tapauksessa turvapaikkahakuoikeus pystytään epäämään kokonaan.

Tänään hallitus esitteli uuden valmiuslakipaketin täysin torsona. Sen sijaan, että siinä puututtaisiin vaikuttamistilanteessa itärajan sulkemiseen, hallitus keskittyy esityksessä rakennusten ja ajoneuvojen haltuunoton mahdollistaviin pykäliin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Uskomatonta!] Tärkeysjärjestyksenne on suorastaan irvokas. Arvoisa hallitus, milloin aiotte tuoda eduskuntaan sellaiset pykälät, joilla ihmismassat voidaan pysäyttää rajalle, vai aiotteko tuoda niitä lainkaan?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.02 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään hallitus on toiminut, ja hallitus tuo tänne eduskuntaan valmiuslain pikakäytäytymistilanteen [Perussuomalaisten ryhmästä: Pykälät!] — erittäin tärkeä uudistus. Tässä tilanteessa, jossa Suomen ja Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut, me haluamme toimia, ja me toimimme. Siksi meidän on myös varauduttava, ja erityisesti hybridi-vaikuttamiseen on varauduttava. Ja hybridi-vaikuttaminen, se voi olla monenlaista vaikuttamista. [Leena Meri: Te ette vastaa kysymykseen!]

Hallitus tekee uuden poikkeusolomäärityksen, se lisätään valmiuslakiin, ja haluan muistuttaa edustajia, että tätä tehdään nyt hyvin ripeästi. Se toinen osio tästä tulee myöhemmin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Milloin?] Tässä on tietty asia, mitä meidän pitää vielä komission kanssa käydä lävitse, [Perussuomalaisten ryhmästä: Komission?] ja se tuodaan tänne muutaman viikon kuluttua. Mutta tärkeintä tässä on nyt se, että me saadaan uusi poikkeusolomäärityksellinen valmiuslakiin [Puhemies koputtaa] ja se tuodaan nyt eduskuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

16.03 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kysyin pykälästä — ette kertoneet.

On selvää, että hallitus poisti rajaturvallisuutta koskevat pykälät valmistelusta poliittisista syistä. Ilmeisesti vihreille ei kelpannut. Lakiesitysten lähettäminen komissiolle kuulostaa tekosyytä, koska komissio ei ole puuttunut rajojen sulkemiseen Kreikan, Puolan tai Liettuaan tapauksissa. [Leena Meri: Näinpä!] Jopa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että jäsenmaalla on oikeus sulkea rajat tällaisessa tilanteessa. Toistan: turvapaikanhakuoikeus pitää pystyä tarvittaessa keskeyttämään kokonaan, aivan kuten edellä mainituissa EU-maissa on jo tehty. Nyt te ette puutu siihen mitenkään. Hallituksen ratkaisu on siirtolaisvyöryn pysäyttämisen sijaan siirtolaisten majoittaminen haltuun otettuihin rakennuksiin.

Arvoisa hallitus: Miksi te ensin keskitytte suomalaisten omaisuuden haltuunottoon ettekä oikeaan turvallisuushkaan? Miksi ette tuo pikana lakeja, [Puhemies koputtaa] joilla turvapaikanhakuoikeus voidaan evätä Venäjän mahdollisessa hybridivaikuttamisen tilanteessa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministerin sijainen, ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.04 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valmiuslaki, joka tänään valtioneuvostossa on esitelty ja tuodaan eduskuntaan, on poikkeuksellisen vaikeiden ja poikkeuksellisten aikojen työväline kulloisellekin eduskunnalle. Nämä pykälät, joita hallituksen piirissä on valmisteltu hyvässä yhteistyössä opposition kanssa — ja siitä kiitos koko hallituksen puolesta — on tehty ennätyksellisen nopeasti ottaen huomioon asian vakavuus. [Leena Meri: Ennätyksellisen?]

Teidän huomioonne siitä, miten voitaisiin lainsäädännöllä vaikuttaa sellaisiin tilanteisiin, joissa maahantuloa käytetään hybridivaikuttamisen välineenä: nämä pykälät toimitetaan eduskuntaan. Siitä ei tarvitse kantaa huolta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Milloin? Koska?]

Mutta haluan sanoa teille, hyvät perussuomalaiset, eduskunta ja kaikki suomalaiset: maan hallitukselle asia on täysin kirkas ja selvä. Sellaisessa tilanteessa, jossa itsenäisen valtion rajaa uhataan sodankäynnin muodoksi laskettavalla maahantulon välineellistämällä, me puutumme silloin, [Puhemies koputtaa] ja siitä ei ole kahta kysymystä. [Leena Meri: Ettehän te puutu!] Suomi suojelee rajojaan kaikissa olosuhteissa, [Puhemies: Kiitoksia!] ja tämän haluan alleviivata.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.05 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Arvoisat edustajat! Muistutan siitä, mitä sainoin äsken välihuudoista, että kuullaan kaikki kysymykset. — Olkaa hyvä, edustaja Purra.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

Arvoisa herra puhemies! Marraskuussa tästä asiasta keskusteltiin tässä salissa. Tästä tehtiin välikysymys. Kun Valko-Venäjä kohdisti siirtolaisasetta EU-jäsenmaihin, hallitus sanoi havahtuneensa asiaan. Silloin te ilmoititte, että tässä asiassa edetään, tehdään pykälää, jotta voidaan suojella Suomea.

Tämän asian yhteydessä ollaan tavattu erilaisilla kokoonpanoilla. On parlamentaarista ryhmää, joka itse asiassa on sivuutettu tässä kokonaan — te toitte esityksenne sen ylitse — on pääministerin kokoon kutsumia kokoonpanoja ja niin edelleen. Te kerta toisensa jälkeen kerrotte tämän, mitä juuri valtiovarainministeri Saarikko sanoi, mutta se ei näy, se ei näy näissä teidän teoissanne. [Sebastian Tynkkynen: Juuri näin!]

Tänään tiedotustilaisuudessa sisäministeriö kertoi, että ei niihin tuleviinkaan pykälään, mikäli me ne joskus näemme, ole tulossa turvapaikkahakuoikeuden keskeyttämistä. [Leena Meri: Mitä?] Niihin on tulossa turvapaikan hakemisen keskittäminen jonnekin. Ei tämä korjaa [Puhemies koputtaa] tätä hybridioperaation turvallisuusongelmaa. Aiotteko tehdä sen, mitä teiltä odotetaan?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.07 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Edustaja Purra, oletteko sitä mieltä, että Suomi on oikeusvaltio, että Suomi myös pitää kiinni niistä kansainvälisistä sopimuksista? Me olemme.

Meillä on 1 300 kilometriä rajaa Venäjälle. Se on myös Euroopan unionin ulkoraja, ja sen takia tässä on käytävä keskustelu nyt komission kanssa siitä, [Leena Meri: Eihän ole! Sebastian Tynkkynen: Miksi?] onko mahdollista... — On, tämä keskustelu on käytävä. Meidän oikeusoppineet oikeusministeriössä ovat vahvasti sitä mieltä, että olemme siinä tilanteessa, että meidän on käytävä tämä keskustelu komission kanssa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Miksei muiden maiden kanssa?]

On vastuullista myös huolehtia siitä, että se esitys, joka tuodaan tänne, on sellainen, että se myös pärjää perustuslakivaliokunnassa ja että se voi toteutua, ja että se on sellainen, että se on linjassa EU-oikeuden ja kansainvälisten sitoumusten kanssa. Mutta on ihmeellistä, että perussuomalaiset eivät näe [Puhemies koputtaa] tätä kokonaistilannetta, [Leena Meri: Ai ei vai?] missä hybridiuhkia voi olla hyvin erilaisia, [Puhemies: Kiitoksia!] ja on ihmeellistä, että teiltä myös vuodetaan asiakirjoja julkisuuteen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.08 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten kuvasin äskeisessä puheenvuorossani, teillä on ollut kuukausikaupalla aikaa tehdä tämä asia ja käydä myös tarvittava keskustelu komission kanssa, mutta kuten alkuperäinen kysymyksen esittäjä jo kuvasi, EU:ssa on jäsenmaita, jotka ovat onnistuneesti tehneet nämä toimet. Eivätkö Puola, Kreikka, Liettua ole oikeusvaltioita? Eivätkö nämä kyseiset jäsenmaat noudata kansainvälisiä velvoitteita?

Tosiasia on, että niin Suomella kuin muillakin mailla on poikkeusoloissa hybridioperaation kohteina oikeus laittaa oma kansallinen turvallisuus, omien kansalaisten kollektiiviset oikeudet ulkomaalaisten turvapaikanhakijoiden yksilöllisten oikeuksien edelle. Ja tämä on se ongelma, mikä hiertää hallitusta: te ette ole valmiita laittamaan suomalaisia ja Suomen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

turvallisuutta turvapaikanhakijoiden oikeuksien edelle. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin! — Puhemies: Kysymys, kiitos! — Eduskunnasta: Onko näin? — Naurua] Onko näin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.09 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä puheenaie on hyvin vakava, ja se liittyy siihen, että Suomeen kohdistettaisiin toimia, joita voidaan pitää sodankäynnin muotona. Siihen vastataksemme valmiuslakia on päivitetty nyt ennätyksellisessä ajassa, koska hybridi-vaikuttamisen muotoja on muitakin kuin maahantulon välineellistäminen, johon kysymyksenne nyt kohdistuu. [Leena Meren välihuuto]

Ja mitä tulee tähän teemaan, edustaja Purra, uskon, että jaamme sittenkin tästä saman tilannekuvan, vaikka mielellämme tämän ympärillä hämminkiä aiheutatte. [Leena Meri: Mitä?] Hallitus tuo nämä pykälät, mutta totean myös samalla, että riippumatta lainsäädännön yksityiskohdista, joita parhaillaan hiotaan sekä normaalilain että valmiuslain puolella [Sebastian Tynkkysen välihuuto] kahden ministeriön yhteistyönä, Suomen hallitus katsoo, että kaikissa olosuhteissa tärkein tehtävämme on Suomen kansan ja Suomen turvaaminen, ja se koskee myös Rajan edellytyksiä. Voitte olla luottavaisin mielin, että jaamme kanssanne saman näkemyksen siitä, että Suomen kansan ja sen rajojen suojeleminen on ensiarvoista [Leena Meri: Näkemys ei riitä!] sellaisissa tilanteissa, joissa meihin vaikuttamispyrkimyksiä kohdistuisi. [Sebastian Tynkkynen: Pykälät takaisin!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Häkkänen, olkaa hyvä.

16.10 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt pitää kaikki Suomen heikkoudet korjata. Nyt on viimeistään sen aika. Rajaturvallisuuskysymyksestä on puolueiden yhteistyössä todettu puoli vuotta sitten, että se on selvä heikkous. Sinne tarvitaan jämäkämpi pykälä, jotta tarvittaessa itäraja tai joku muu raja saadaan kokonaan, täysin kiinni myös turvapaikanhakuoikeuden osalta. Näin olen ymmärtänyt, että puolueiden välisissä keskusteluissa oli tuumattu. Marinin hallitus ryhtyi tätä toimenpidettä viemään eteenpäin, ja sovittiin myös niin, että valmiuslain kokonaisuudistus edetkään omaa pidempää latua ja tehdään pikakaista, jolla tuodaan nopeasti tämä rajaturvallisuuspykälä eduskuntaan heti. Nyt sitä pykälää ei kuitenkaan tuotu vaan tuotiin kaikenlaista muuta. Varapääministeri, miksi näin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministerin sijainen, ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.11 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeriöt, jotka vastaavat tästä, voivat kertoa yksityiskohtia, ja ilman muuta, kun asiaa on valmisteltu parlamentaarisesti, hallitus on sen velvollinen tekemään.

Kuvailen vastaavasti kuin ministeri Henriksson on tänään tästä laista infotessaan tehnyt. Asia on oikeudellisesti perusoikeuksien ja kansainvälisten sopimusten näkökulmasta vaativa, mutta samalla toivon, että tästä salista Suomi lähettää viestin ulos sekä kansalaisilleen että tämän maan rajojen ulkopuolelle, [Jussi Halla-aho: Tervetuloa?] että tämän maan ra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

jojen asiat ovat kunnossa. Me tulemme pitämään niistä huolta kaikissa olosuhteissa. Ja tämän toistan nyt vielä kerran siksi, että ei ole yhdentekevää, syntykö kuva edustaja Häkäsén kysymyksen tavoin siitä, että tästä asiasta ei olisi millään tavalla pidetty huolta. Teidänkin puolueenne on ollut sisäministeripuolue ja tietää, että tämä ei ole erityisen yksinkertainen asia ottaen huomioon lainsäädännön, joka kansainvälisesti sopimuksissa meitä sitoo ja joka on säädetty hyvin toisenlaisiin olosuhteisiin kuin näihin, joihin me varmuuden vuoksi valmistaudumme, jotta kansakuntamme pärjää [Puhemies koputtaa] kaikissa olosuhteissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Rydman, olkaa hyvä. [Sebastian Tynkkynen: Koeponnistettu jo muissa EU-maissa!]

16.13 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Varmastikin on niin, ettei tämä kysymys ole oikeudellisesti kovin helppo, mutta ei pitäisi olla oikeudellisesti kovin helppoa myöskään puuttua yksityiseen omaisuuteen. Mutta siihen taas hallituksella tuntui olevan paljon nopeampaa valmiutta kuin turvapaikkalainsäädäntöön — tai valmiuslakiin sen osalta — puuttumiseen. Minä vähän ihmettelen oikeusministerin näkemystä siitä, että tässä olisi erityisen suuria tarpeita kommunikoida asiaa nimenomaisesti komission suuntaan, kun kysymys kuitenkin on kansallisesta turvallisuudesta, joka on nimenomaisesti yksinomaisessa kansallisessa päätäntävallassa.

Lisäksi ihmettelen sitä, että vaikka täällä on nytten jo puolen vuoden ajan, vähän pidempäänkin, hallitukselta kysytty, mitä aiotaan tehdä vastaavien hybridioperaatioiden ehkäisemiseksi kuin mitä Valko-Venäjältä tapahtui viime vuoden puolella, niin tässä ollaan jumittunut niin kovin paljon nimenomaisesti valmiuslakiin. Kuitenkin valmiuslain käytön edellytyksenä on poikkeusolojen toteaminen, mikä on huomattavan korkean kynnyksen takana. Aikooko hallitus tuoda [Puhemies koputtaa] rajavartiolakiin tai muuhun tavalliseen lakiin riittävät toimivaltuudet, jotta näihin voidaan puuttua, ja mahdollisimman pian?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

16.14 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja sanoi, on tietysti oleellista, että meillä on myös ihan normaalilainsäädännössä erilaisia välineitä ja työkaluja, joilla voimme puuttua hybridi-vaikuttamiseen. Hybridi-vaikuttamista on monenlaista, mutta tässä on tietysti nyt keskitytty erityisesti rajalla tapahtuvaan mahdolliseen välineellistämiseen.

Me olemme sisäministeriössä tehneet selvityksiä, mitkä lainsäädännöt vaativat muutoksia, ja havaitsimme, että niin rajalakiin kuin ulkomaalaislakiin on syytä tehdä tarkennuksia. Myös rajamenettely on syytä saattaa käyttöön, ja tätä valmistelua nyt tehdään, ja se esitys on itse asiassa tulossa tänne eduskuntaan aivan pian. Me haluamme mahdollistaa, että rajalla pystymme mahdollisimman nopeissa prosesseissa turvapaikkahakemukset käsittelemään. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä]

Toisaalta, jos tulee sellainen tilanne, jossa meidän täytyy puuttua ja huolehtia omien rajojemme turvallisuudesta, totta kai me teemme sen. Siihen meillä on oikeus ja velvollisuus. Ja meillä nimenomaan [Puhemies koputtaa] on velvollisuus huolehtia niin yleisestä järjestyksestä kuin turvallisuudesta myös rajoilla silloin, jos Suomea uhataan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

16.15 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kansallisen turvallisuuden kannalta noitten valmiuslain pykälien uudistaminen on varmasti äärimmäisen tärkeää ja niin on myöskin varmasti se keskustelu, mitä täällä salissa käydään ja missä sävyssä sitä täällä salissa käydään.

Tämä hybridivaikuttamisen lisäys näitten poikkeusolojen määrittelyyn on varmaankin se keskeisin asia, koska siinä, missä sitten rajalain käyttö loppuu, niin siitä sitten alkaa valmiuslain käyttö, ja siinä mielessä tämä määritelmän saaminen on ensiarvoisen tärkeää. Mutta totta kai myöskin maahanmuuton välineellistämisen käytön toteaminen hybridivaikuttamisena ja se, millä sitä pystytään estämään, niin niihin pykäläiä myös tarvitaan, ja se on yksi osa tätä lakia.

Ministeri tuossa esittelyssä totesi tänään, että tätä lakia tullaan täydentämään. Nyt olisinkin kysynyt sitten ministeriltä: voimmeko luottaa siihen, ja millä aikataululla nämä täydentävät pykälät ovat tulossa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.16 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin kuin edustaja Essayah nostaa esille: on äärimmäisen tärkeää, että me saadaan poikkeusolomääritelmä täydennettyä tällä hybridiuhkamääritelmällä, koska se on nyt se uusi asia ja se on keskeinen asia. Me tulemme tuomaan tänne myös tämän täydentävän esityksen, ja lähdän nyt siitä, että sisäministeriössä myös saman tien uudistetaan tätä rajavartiolaitoslakia, koska nämä käyvät nyt käsi kädessä tästä eteenpäin, ja nämä keskustelut komission kanssa tullaan käymään ihan lähiaikoina.

Ja edustajat, jotka miettivät, miksi sitä tarvitaan: Meillä on EU:n ulkoraja myös. Se ei ole vain Suomen raja, vaan se on EU:n ulkoraja, [Välihuutoja perussuomalaisien ryhmästä] ja sen takia virkamiehet virkavastuulla oikeusministeriössä ovat sitä mieltä, että on käytävä tämä keskustelu komission kanssa. Minä luotan minun virkamiehiini, ja se tullaan tuomaan tänne, [Leena Meren välihuuto] ja se tuodaan niin ripeästi kuin mahdollista. Heti, kun [Puhemies koputtaa] ollaan saatu sieltä vihreätä valoa, niin se tuodaan tänne.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta, olkaa hyvä.

16.17 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen ja suomalaisten turvallisuuden on tultava aina ensin silloin, kun on kyseessä ulkopuolelta Suomeen kohdistuva hyökkäys ja pyrkimys horjuttaa yhteiskuntaamme. Asia ei väitteistä huolimatta ole hallituksessa poliittinen asia. Tämä tarkoittaa, että tarvittaessa myös raja on voitava laittaa kiinni myös turvapaikanhaulta. Me varmistamme kaikissa tilanteissa suomalaisten turvallisuuden, emmekä hyväksy minkäänlaista hybridivaikuttamista, jolla voitaisiin esimerkiksi rajan yli vyöryttää tuhansia ihmisiä. Kysynkin pääministerin sijaiselta, valtiovarainministeriltä: onhan hallitus on tarvittaessa valmis sulkemaan Suomen rajan, jos rajan yli tulemista pyritään käyttämään vihamielisessä tarkoituksessa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

16.18 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä on. Hallitus on valmis tekemään kaikki ne tarvittavat seikat, jotta toteutuu kysymyksessäkin esitetty näkemys siitä, että suomalaisten turvallisuus tulee aina ensin.

Se ei ole erityisen yksinkertaista, minkä tämäkin keskustelu kerta toisensa jälkeen osoittaa. Ministeri Henriksson kuvailee aivan oikein, että pitää pystyä tekemään sellaista lainsäädäntöä, jota virkavastuulla ministeriö kykenee esittelemään. Pitää valmistella lainsäädäntöä, joka kestää perustuslain tulkinnan, mutta ihan kaikkeen me emme missään oloissa pysty varautumaan, me emme tiedä, mitä kaikkea edessämme on. Tällä hetkellä kaikki on hyvin, rajoillamme on rauhallista, asiat ovat kunnossa. Mutta viisas varautuu, ja siksi me teemme näitä pykälätäydennyksiä, siksi valmiuslaki tuodaan tänne.

Mutta tästä kaikestaikin huolimatta: kyllä, hallitus suhtautuu suomalaisten turvallisuuden yli kaiken, ja uskon, että jaamme tässä tilannekuvan nimenomaan maahantulon välineellistämisen estämiseksi, jos sellainen tilanne tulisi nopeasti eteen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Packalén, olkaa hyvä.

16.19 Tom Packalén ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olemme nähneet muun muassa Puolassa, Baltian maissa ja myös Kreikassa, välineellistettyä maahanmuuttoa on käytetty hybridivaikuttamisen keinona. Tähän Suomenkin on varauduttava, etenkin itärajalla, nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, joka on vahvasti oikeusvaltioperiaatteen takana, on todennut, että jäsenmaalla on oikeus sulkea rajansa välineellistetyn maahantulon pysäyttämiseksi. Pieni murto-osa maahanpyrkijöistä voi kuitenkin olla aitoja turvapaikanhakijoita. Jotta heidän hakemuskäsittelynsä turvataan, nämä ihmiset voisivat hakea turvapaikkaa Suomen suurlähetystöstä Venäjältä, jolloin turvapaikkahakemus voitaisiin käsitellä asianmukaisesti Suomen rajojen ulkopuolella. Kysynkin oikeusministeriltä: voisiko hallitus harkita tällaista menettelyä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.20 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä asiat kuuluvat oikeastaan sisäministeri Mikkoselle, mitä tulee näihin Rajan eri kohtiin, ja ulkoministeriö vastaa omasta verkostostaan.

Mutta tätäkin asiaa nyt katsotaan, ja tämä on asia, joka poikkihallinnollisesti viedään eteenpäin, ja komission kanssa käydään se keskustelu, mikä on mahdollista, mikä ei ole mahdollista. Moni edustaja on tässä nyt viitannut Puolan, Kreikan ja monen muun maan tapaan hoitaa asioita. Suomen tapa hoitaa asioita on se, että noudatamme kansainvälisiä sopimuksia siinä, missä... [Perussuomalaisten ryhmästä: No eivätkö he noudata?] Niitä on myös valmiuslaissa noudatettava. Meillä ei ole mahdollisuutta ottaa valmiuslakiin sellaista pykälää, joka kieltäisi turvapaikan hakemisen. [Sebastian Tynkkynen: Miksi?] — Se ei ole mahdollista meidän oikeusoppineitten mukaan, ja minä luotan heihin kyllä aika lailla myös tässä asiassa. [Puhemies koputtaa] — Mutta tätä käydään nyt lävitse, ja varmasti ministeri Mikkonen voi [Puhemies: Kiitoksia!] omalta osaltaan täydentää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

16.22 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta siirtolaisia hyväksikäyttävä hybridioperaatio voidaan torjua, on toimittava juuri kuten Puola viime vuonna — suljettava koko itäinen rajavyöhyke turvapaikanhaulta. [Timo Heinonen: Oikein!] Pelkkien raja-asemien sulkeminen ei pysäytä operaatiota, jos maastorajan yli voidaan työntää ihmisiä jättämään turvapaikkahakemus. Koko raja on suljettava, kuten olemme nyt kuulleet myös hallituksen tahtotilaksi.

Hallituksen valmiuslakiesityksestä todella kuitenkin puuttuu tällainen rajapykälä. Valmistelu on yhä kesken, ja hallitus on lähettämässä pykälän EU-komission syynättäväksi. Mehän vaadimme rajapykälää hallitukselta jo puoli vuotta sitten, hyvän sään aikana, jolloin valmistelulle olisi jäänyt aikaa. Tiukka laki ennaltaehkäisisi rikollisia vaikutusyrityksiä.

Pääministerin sijainen totesi äsken, että hallituksen tahtotila on se, että koko raja on suljettava. Oikeusministeri, voitteko vahvistaa, että tässä täydentävässä esityksessä, jonka olette antamassa, on tällainen toimivaltuus? Eikö kansallinen turvallisuus edellytä nyt sitä, [Puhemies koputtaa] että rajapykälä säädetään yhteisellä tahdolla kiireesti?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.23 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäministerihän vastaa rajaturvallisuusasioista ja rajalainsäädännöstä, ja olisi hyvä, että sisäministeri vastaisi näihin konkreettisiin kysymyksiin.

Mitä valmiuslakiin tulee, niin olen montakin kertaa tämän kyselytunnin aikana tuonut esille sen, että nyt on työn alla vielä se pykälä, jolla voitaisiin mahdollisesti saada aikaiseksi sellainen tilanne, että niitä turvapaikkahakemuksia jätettäisiin yhteen kohteeseen. Siitä, onko tämä mahdollista vai ei, meidän pitää kuunnella vielä komissiota. Ja tämä on keskeistä, koska minä luulen, että myös kokoomuksessa luotetaan siihen, että Suomi haluaa toimia oikeusvaltion tavoin. Olen siinä uskossa, että myös edelliset sisäministerit ja oikeusministerit kokoomuksen riveissä ovat myös siinä mielessä periaatteellisesti samaa mieltä, että on tärkeätä, että lainvalmistelua tehdään niin, että se täyttää myös nämä ehdot. [Puhemies koputtaa] Siitä ainakin minä lähdän. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Myönnän vielä yhden lisäkysymyksen, ja se menee edustaja Peltokankaalle, alkuperäisen kysymyksen esittäjälle. — Olkaa hyvä.

16.24 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomella on ensisijainen velvoite suojella omia kansalaisiaan ja maan turvallisuutta, se on selvää. Hybridioperaatiossa molemmat ovat uhattuna. Nyt on hallituksen vastauksista käynyt ilmi ja haiskahtaa siltä, että heidän puheensa eivät vastaa tekoja. Näyttää siltä, että hallituksen tavoitteena on edelleen ottaa vastaan ja majoittaa jokainen Suomen rajalle ilmestynyt henkilö, kaikissa tilanteissa. Suomalaisten oikeus turvallisuuteen ja oikeus omaan omaisuuteensa ovat hallitukselle toissijaisia turvapaikanhakijoiden oikeuksiin ja kansainvälisiin sopimuksiin verrattuna. Korostan vielä: hallituksen tulee paikata lainsäädäntömme haavoittuvuudet pikaisesti ja estää Venäjän mahdolliset hybridivaikuttamisen keinot. Nyt te lähettäte suorastaan viestin Venäjälle, että täällä ei olla valmiina. [Hälinää] Hyvä hallitus, milloin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 46/2022 vp

te korjaatte asian? Sanokaa päivä, milloin lakiesitys tulee, [Puhemies: Kiitoksia!] sillä lakimuutokset on nyt tehtävä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

16.25 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että tästä salista ei lähetettäisi sellaista viestiä, että me emme olisi varautuneet erilaiseen hybridivaikuttamiseen. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Me olemme varautuneet, meillä on kyky vastata erilaisiin hybridivaikuttamisen keinoihin, [Sebastian Tynkynen: Miten?] ja tämä on tuotu monta kertaa esiin niin tänään näissä puheenvuoroissa kuin jo aiemmin. Teimme sisäministeriössä yhdessä muiden ministeriöiden kanssa selvityksen välineellistämisestä ja siihen vastaamisesta, ja siellä ihan suoraan sanotaan, että jos rajalla tapahtuu väkivallantekoja tai maahan yritetään tunkeutua joukolla tai väkivalloin, Suomen viranomaisilla on oikeus ja velvollisuus ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta eikä maahantuloa tarvitse sallia. [Riikka Purran välihuuto]

Sen lisäksi me koko ajan meidän lainsäädäntöämme tässä trimmaamme niin, että sellaiset epäselvät tai tulkinnanvaraiset kohdat saamme siellä selviksi, niin kuin nyt esimerkiksi rajalakiin, jossa jo nyt todetaan, että rajanylityspaikkoja voidaan sulkea, otamme [Puhemies koputtaa] myös sen, että rajanylitystä voidaan rajoittaa. Ja myös nämä valmiuslakiin tulevat seuraavat stepit [Puhemies: Kiitoksia!] tuodaan tänne, kuten oikeusministeri kertoi.

Kysymyksen käsittely päättyi.